

การรักษาศีล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษา
หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในจังหวัดขอนแก่น

The Investigation of Five Percepts and Peace-Making in The
Society Sustainably : A Case Study of Khon Kaen, Thailand

พระมหานิกอร์ ปลัดสังข์ PhramahaNikorn Paladsung^๑

วิษณุ สุमितสุวรรณค์ Vissanu Zumitzavan^๒

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำศีล ๕ มารักษาในชีวิตประจำวัน ให้เกิดสันติสุขในสังคมไทยและเสนอแนวทางและส่งเสริมการสร้างสันติสุขในสังคมไทยยั่งยืนจากแนวคิดหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ในจังหวัดขอนแก่น โดยประยุกต์ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ๑) ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน ๑๖ คน ๒) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๒๐ คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน ๓๖ คน จากผลการศึกษาพบว่าการรณรงค์ให้เกิดการตระหนักในการประยุกต์การรักษาศีล ๕ มาปฏิบัติในการดำรงชีวิต โดยมุ่งให้มีการจัดตั้งและประกาศให้มีการรักษาศีล ๕ ต้นแบบขึ้น เพื่อให้บังเกิดผลอย่างชัดเจนและเพื่อให้เข้าถึงหลักการสร้างสันติสุขด้วยหลักการประพฤติปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล ๕ เนื่องจากการรักษาศีล ๕ เปรียบเสมือนหลักประกันชีวิตที่ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม บ้านเสียว ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง คือหมู่บ้านต้นแบบเนื่องจากชุมชนแห่งนี้ มีการสร้างข้อบังคับร่วมกัน จึงทำให้ประชาชนในหมู่บ้านแห่งนี้ปฏิบัติตามกฎของหมู่บ้าน ซึ่งทำให้เกิดความสงบสุขในชุมชน นอกจากนี้ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรมุ่งการส่งเสริมพัฒนาและปลูกฝังให้เกิดครอบครัวตัวอย่างและชุมชนหมู่บ้านต้นแบบ โดยให้เน้นให้สมาชิกขององค์กรปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล ๕ ตามแนวการใช้ชีวิตประจำวันให้มีความเป็นผู้ที่ตั้งใจอยู่ในการเข้าวัดและรักษาศีล ๕ เป็นนิจ เนื่องจากการเข้าวัดรักษาศีลเพื่อเป็นหลักในการรักษาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่สมาชิกในชุมชนหรือประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : การรักษาศีล ๕, การสร้างสันติสุข, คุณธรรม, จริยธรรม

Abstract

^๑ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น Research group on Local Administration, College of Local Administration, Khon Kaen University E-mail : nikornpalad@hotmail.com

^๒ สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น Research group on Local Administration, College of Local Administration, Khon Kaen University

The research objectives are to investigate the five-precept of Buddhism in the context of sustainably peace-making in a society by conducting a case study of a village in Khon Kaen, Thailand. This study also provides guidelines for encouraging peacefulness in a society based on the experience of the five-precept village for happiness project in Khon Kaen. Data were collected by a mixed-method. For a qualitative approach, 16 key informants were participated in face-to-face interview whilst a semi-structured interviewing was applied as a tool to collect the data. In addition, for a quantitative approach, 20 respondents were asked to answer the questionnaires whilst the survey questionnaire was applied as an instrument to collect the data.

The findings suggest that it would be useful to lead a campaign to encourage citizens to attach to the five Buddhist precepts in day-to-day activities. It is necessary to encourage the five-precept communities to embolden other villages to follow this concept. Taking the five-precept as a life vow is a form of life to ensure the greatest levels of the happiness for individuals and their communities. The unit of study of this research is Ban Siao Community, Tambon Wangchai, Nampong, Khon Kaen, Thailand. Findings indicate that it should be advantageous to promote such models in term of communities as guided by the five precept. The five-precept is supposed to be accomplished to the day-to-day activities to sustainably maintain moral and ethics.

Keyword: Ethics, Five precepts, Moral, Peace-making

๑. บทนำ

สังคมไทยนับถือพระพุทธศาสนา เป็นส่วนใหญ่ ถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติ การดำเนินชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้รับอิทธิพลหล่อหลอมด้วยการหลักธรรม คำสอน ตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ใน ความคิด ชีวิตจิตใจของคนไทยมาเป็นเวลา ยาวนาน โดยมีสถาบันหลักที่เป็นเอกลักษณ์

ของชนชาติไทย และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว จิตใจของคนไทย อันได้แก่ ชาติ ศาสนา (พระพุทธศาสนา) และพระมหากษัตริย์ ที่มุ่ง ส่งเสริมให้มีหลักอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผลและ สันติสุข โดยมีหลักธรรมที่เป็นเบื้องต้นในการ นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ศีล โดยศีลเป็น กำลังไม่มีที่เปรียบ ศีลเป็นอาวุธสูงสุด เป็น เครื่องประดับอย่างประเสริฐสุด ศีลเป็นเกาะ

อย่างอัศจรรย์ เป็นเลิศในโลกนี้^๓ ศิลเป็นพื้นฐานอันบริสุทธิ์สำหรับสาธุชนทั้งปวง การรักษาศิลให้บริสุทธิ์นั้นย่อม มีรุกขเทวดาและทำให้เทวดาเมตตาด้วย^๔

เมื่อสังคมไทยเกิดปัญหามากมายในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมต่างๆ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางปัญหา ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่นับวันจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้นและเกิดความขัดแย้งในสังคมเช่นแนวคิดของประชาชนที่แตกต่างด้านความคิดทางการเมืองเกิดเป็นกลุ่มต่างๆ เกิดการก่อความไม่สงบในพื้นที่ของรัฐ ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๗^๕ เป็นต้น เป็นเหตุให้มีแนวคิดเกิดขึ้นของ เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร ได้ดำริ เพื่อเสริมสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติให้เกิดความสงบ เกิดสันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตประจำวัน โดยใช้หลักการรักษาศิล ๕ มา

^๓ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน). **ฝึก ใจ.พิมพ์ครั้งที่ ๕.** (กรุงเทพฯ: อมรินทร์ธรรมะ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชิ่ง).๒๕๕๗. หน้า๑๑๐

^๔ แก้วธารา. **เทพรักษา...เทวดาคุ้มครอง.** (กรุงเทพฯ: ปราชญ์สำนักพิมพ์). ๒๕๕๗. หน้า ๙๕

^๕ พิสิษฐ์ เขาวนเจริญวุฒ .๒๕๕๗. ข้อมูลออนไลน์ ข่าว ๒๗/๖/๒๕๕๗.

<http://www.prdnakhonpathom.com/news/2747>.

ปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อสร้างสันติสุขในระดับสังคมต่าง ๆ เพราะการรักษาศิล ๕ คือข้อปฏิบัติให้อยู่ในสังคมได้อย่างดี คือ ทำให้ตัวเรามีหลักประกันความมั่นคง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นการรักษาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวให้มีความสุขความสงบดียิ่ง ๆ ขึ้นหลักประกันความสุขความสงบเป็นการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง มีสติสัมปชัญญะไม่ประพฤติดิคนกระทำชั่วต่าง ๆ เพราะหลักศิล ๕ สามารถสร้างสันติสุขต่อปัจเจกบุคคล สังคมครอบครัวและสังคมประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดกาล

การส่งเสริมหมู่บ้านรักษาศิล ๕ นั้นมีความสำคัญ เพราะเนื่องจากสภาพปัญหาต่างๆ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะสังคมไทยมีการรับค่านิยมจากต่างประเทศทำให้เกิดความแตกต่างมากมาย เป็นสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ตามมา ประเทศชาติเกิดวิกฤตทางสังคม เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เห็นได้ชัดจนมากขึ้น ถือเป็นปัญหาหลักของสังคมไทย ซึ่งความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคม การเมือง ทำให้เกิดปัญหาของความแตกแยกเห็นแก่ตัว ขาดความรักความสามัคคี เป็นประเด็นปัญหาต่อการที่จะพัฒนาชาติ จึงต้องมีการส่งเสริมให้สังคมต้องได้รับการแก้ไขสร้างภูมิคุ้มกันหรือขอจัดปัญหาให้หมดไป เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของการรักษาศิล ๕ มาแล้วนั้น ย่อมเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การไม่พยายาเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่ลักไม่ฉ้อของผู้อื่นด้วยตนเอง และไม่ใช้ให้ผู้อื่นลัก ฉ้อ

ไม่ดื่มสุรา เมรัย เครื่องดองของทำใจให้คลั่ง
โคล่ต่าง ๆ เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ เป็นต้น
อาจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถเสริมสร้าง
ความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของคนในสังคมได้

จึงเป็นประเด็นทำให้ผู้ศึกษา
ต้องการศึกษาว่า การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล
๕ สามารถช่วยให้การเสริมสร้างสังคมให้
เกิดความสุขหรือสันติสุขได้อย่างยั่งยืนจริง
หรือไม่ ทำให้เป็นเหตุผลที่ต้องการศึกษาศักยภาพ
ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการกระบวนการขับเคลื่อน
ตลอดจนระดับผลของความสุขของบุคคล ครอบครัว
ชุมชน หมู่บ้าน รวมถึงสังคมด้วย โดยเป็นเรื่อง
ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ การก่อตั้งหมู่บ้าน
รักษาศีล ๕ ต้นแบบและการรณรงค์ให้เกิดหมู่บ้าน
รักษาศีล ๕ ทั่วประเทศ เมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน
๒๕๕๖ จนเป็นเหตุแห่งการตั้งคำถาม
การศึกษาตามมาว่า การรักษาศีล ๕ กับการ
สร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษา
การขับเคลื่อน หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ทั่วประเทศ
ในจังหวัดขอนแก่น เป็นไปในทางใดบ้าง
แล้วเกิดผลอย่างไร

๒.วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑) เพื่อศึกษาหลักการรักษาศีล ๕ และการสร้างสันติสุข ในสังคมไทยให้ยั่งยืน
- ๒) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และการนำศีล

^๖ พิสิษฐ์ เขาวนเจริญวุฒ .๒๕๕๗.
ข้อมูลออนไลน์ ข่าว ๒๗/๖/๒๕๕๗.
<http://www.prdnakhonpathom.com/news/2747>.

๕ มารักษาใน ชีวิตประจำวันให้เกิดสันติสุขใน
สังคมไทย

๓) เพื่อเสนอแนวทางและ
ส่งเสริมการสร้างสันติสุขในสังคมให้ยั่งยืน
จากแนวคิด หมู่บ้านรักษาศีล ๕ ทั่วประเทศ
ในจังหวัดขอนแก่น

๓.วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การรักษาศีล ๕
กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน
กรณีศึกษา การขับเคลื่อน หมู่บ้านรักษาศีล
๕ ทั่วประเทศในจังหวัดขอนแก่น มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการรักษาศีล ๕
และการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืนเพื่อ
วิเคราะห์กระบวนการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล
๕ และการนำศีล ๕ มารักษาใน
ชีวิตประจำวัน ให้เกิดสันติสุขในสังคมไทยและ
เพื่อเสนอแนวทางและส่งเสริมการสร้างสันติ
สุขในสังคมให้ยั่งยืน เป็นการศึกษาแบบ
ผสมผสาน (Mixed Methods) ทั้งเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพ การศึกษาแบบผสมผสาน
ก่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาหลายประการ
เนื่องจากการศึกษาเชิงปริมาณช่วยให้
การศึกษาค้นคว้าสำรวจถึงจำนวนและระดับ
ของหมู่บ้านที่รักษาศีล ๕ และการศึกษาเชิง
คุณภาพ ศึกษาให้รู้ถึงการปฏิบัติตามหลักการ
หมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นอย่างไรหรือมีต้นแบบ
แห่งความสำเร็จในการปฏิบัติตาม หมู่บ้าน
รักษาศีล ๕ ซึ่งวิธีวิจัยเชิงปริมาณช่วยให้เข้าใจ
ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงสถิติและ
อธิบายผลออกมาในรูปตัวเลขแต่ไม่สามารถ
เข้าถึงรายละเอียดของข้อมูล ในขณะที่วิธีวิจัย
เชิงคุณภาพช่วยให้เข้าใจความรู้สึกและ
รายละเอียดของข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์

และได้รับข้อมูลอย่างลึกซึ้งแต่ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบในเชิงสถิติได้ ซึ่งการใช้วิธีผสมผสานนี้จะช่วยลดข้อจำกัดของทั้งสองวิธีวิจัยนี้และจะช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลได้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้นระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือในการศึกษาระหว่าง เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ – เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๙

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี ๒ กลุ่ม ดังนี้ ๑) รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น ๑๖ คน ซึ่งเป็นพระสงฆ์ระดับผู้ปกครอง หน่วยงานราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และประชาชน ๒) กลุ่มตัวอย่างในการแจกแบบสอบถาม ๒๐ คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๖ คน มีประเด็นในการเก็บข้อมูล คือ สภาพการดำเนินตามกรอบแนวคิดดังนี้ได้แก่ ระดับกระบวนการรักษาศิล ๕ ตามหลักการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ในการสร้างสันติสุข ที่ประกอบด้วย การสมัครเข้าร่วมแนวคิด ตลอดจนร่วมปฏิบัติในการรักษาศิล ๕ ระดับบุคคลเป็นสุข ระดับครอบครัวเป็นสุข ระดับชุมชนและสังคม ก็จะ เป็นสุขตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

๔. ผลการศึกษา

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ๒๐ คน และการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ ๑๖ คน รวม ๓๖ คน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วงอายุ ๔๐-๖๐ ปี คิดเป็นตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาอยู่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนการประกอบอาชีพที่นำมาซึ่งรายได้หลักของ

ครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น การทำนา ปลูกอ้อย ปลูกผัก เป็นต้นและอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่นรับจ้างทำงานบ้าน ทำงานโรงงาน ทำงานก่อสร้างเนื่องจากว่าช่วงเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่ว่างเว้นจากการทำนา จึงต้องหาอาชีพสร้างรายได้เสริม

จากการศึกษาพบว่าการรักษา ศิล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน เป็นการนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันคือการรักษาศิล ๕ มาปฏิบัติเพื่อให้เป็นข้อบังคับและข้อห้ามไม่ให้ประพฤติไปในทางที่ผิด ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นหรือสัตว์ทั้งหลายด้วยโดยเมื่อสังคมเกิดความขัดแย้ง วุ่นวาย มีอาชญากรรมสูง ทำให้เกิดแนวคิดที่จะสร้างสันติสุขให้กับมาในสังคมอีกครั้ง จึงมีแนวคิดนำหลักการรักษาศิล ๕ มาปรับใช้เพื่อให้เข้าใจในเรื่องของศีลมากขึ้นโดยประพฤติปฏิบัติตามหลักการรักษาศิล ๕ อาจส่งผลให้เกิดความสงบสุขของชีวิต ทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่น ทำให้ ชุมชน สังคม และประเทศชาติเกิดสันติสุขได้ ซึ่งการรักษาศิล ๕ จะสำคัญต่อผลมากหากทุกคนนำหลักการรักษาศิล ๕ ไปปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องนำไปสู่ความสงบสุข ส่งเสริมการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในด้านสิทธิและเสรีภาพเกิดสันติภาพของคนในสังคมของไทยได้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พระวิมาน คมภิรตปญโญ พบว่า^๗ สันติภาพเป็นสภาวะที่

^๗ พระวิมาน คมภิรตปญโญ (ตรี กอง) . การศึกษาวิเคราะห์ศีล ๕ ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ.วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ปราศจากความรุนแรง ทั้งความรุนแรงต่อตนเองหรือผู้อื่น เช่น กรณีเกิดความขัดแย้งทางด้านทรัพยากร ในหมู่บ้านผือ อ.เมือง จ.ขอนแก่น แต่สามารถแก้ความขัดแย้งโดยการเจรจาไกล่เกลี่ยยึดความสัมพันธ์มากกว่าผลประโยชน์นำไปสู่การแบ่งปันทรัพยากรอย่างเป็นธรรม โดยอาศัยการนำหลักศีล ๕ คือ ข้อ ๑ ไม่พยาบาท ไม่ประทุษร้ายกันและกัน และ ข้อ ๔ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดใส่ร้ายกันและเจรจากันอย่างมีศีล เพราะศีล ๕ เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาความขัดแย้งได้อย่างยั่งยืน

ผลการศึกษาพบว่า ในระดับการรักษาหรือการปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ สามารถอธิบายระดับเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเองและไม่ใช้ให้ผู้อื่นฆ่า การทำร้ายกันและกัน จากกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๖๕ รองลงมาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๐ เมื่อพิจารณาถึงระดับของการเว้นการการฆ่า ทำร้ายกันและกัน ทำให้ทราบว่าแค่ระดับมากเท่านั้น ต่อมากี่ระดับเว้นจากการลัก การฉ้อ การโกงของผู้อื่นด้วยตนเอง และไม่ใช้ให้ผู้อื่นลัก ฉ้อโกง จากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๗๐ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๐ จากระดับที่มากที่สุดถึง ๗๐ เปอร์เซนต์ ถือว่าระดับการลักนั้น ย่อมมองถึงหลักประกันทรัพย์สินได้ดี ต่อมาระดับเว้นจากการประพฤติดิฉิดในกามเว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน จากกลุ่ม

ตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๙๐ รองลงมาอยู่ในระดับมากและค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ ๕ เป็นเหตุผลให้ทราบว่าครอบครัวจะอยู่ร่วมกันต่อไป โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร อุ่นจันบ้าน ผลวิจัยพบว่า^๕ ที่ประชาชนมีพฤติกรรมรักษาศีลข้อนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด ต่อมาระดับเว้นจากการพูดเท็จ คำไม่เป็นจริง และคำล่อลวง อำพรางผู้อื่น จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๕ ซึ่งระดับนี้มองว่าเป็นระดับกลางๆ เท่านั้น สุดท้ายยระดับเว้นจากการดื่มสุรา เมรัย เครื่องทองของทำใจให้คลั่งไคล้ต่างๆ ตลอดวัน จาก สิ่งเสพติดให้โทษ จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๕๐ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๐ เมื่อมองในระดับการเว้นจากสิ่งมีนเมาที่อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ 50 มองได้ว่าทุกคนจะปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล ๕ ได้เพิ่มมากขึ้น และในระดับความสุขของคนแต่ละคน แต่ละครอบครัว ตลอดถึงแต่ละสังคม ที่รักษาและปฏิบัติตามหลักศีล ๕ ในส่วนของระดับบุคคลเป็นสุขจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๖๐ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ต่อมาในส่วน

^๕ วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน. ศึกษาพฤติกรรมรักษาศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย. ๒๕๕๔. หน้า ๗๗

ของระดับครอบครัวเป็นสุข จากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๕๕ รองลงมาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๕ และค่อนข้างมาก หากมองว่า ระดับความสุขของบุคคลและครอบครัว ส่วนใหญ่ จะมีระดับความสุข อยู่ที่ระดับมากที่สุด ต่อมาก็ส่วนของระดับชุมชนเป็นสุขจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ ๖๐ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐ สุดท้ายในส่วนของระดับสังคม เกิดสันติสุข จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ ๖๐ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐ เมื่อดูจากระดับความสุขของชุมชน และสังคม ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับมาก กว่าระดับมากที่สุด จึงเป็นเหตุผล ให้ทราบว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างมองว่าความสุขของบุคคลและครอบครัวทำได้มากกว่าความสุขของชุมชน และสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่า จึงส่งผลต่อระดับของการสร้างสันติสุขในสังคมต่อไป

จากการศึกษาพบว่า การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ มีวัตถุประสงค์และแนวทางอย่างไรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อเข้าใจและปฏิบัติตามแนวคิด และนโยบายได้อย่างจริงจัง ขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์และรณรงค์ตามสถานที่ต่าง ๆ ให้นำหลักศีล ๕ มายึดถือปฏิบัติให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมสอดแทรกไปตามวาระวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้จดจำและปฏิบัติ เช่น ในจังหวัดขอนแก่นจัดให้มีการทำบุญตักบาตรเช้าของวันจันทร์แรกของเดือนนำ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานทุกภาคส่วนในกิจกรรมสำคัญ ๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5

ประชาชนเป็นสุขซึ่งตรงกับผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “การรักษาศีล ๕ เสมือนมีหลักประกัน ๕ อย่างที่สอดคล้องกับการรักษาศีล ๕ ได้แก่ หลักประกันชีวิต คือ การไม่ฆ่ากันไม่ทำร้ายกันการไม่พยาบาทฟ้องร้ายซึ่งกันและกันหลักประกันทรัพย์สิน คือ หากไม่ลักขโมย ไม่ถือเอาของของคนอื่น ไม่ชิงทรัพย์ ไม่ฉกทรัพย์ของคนอื่นหลักประกันครอบครัว คือ ไม่ค้าประเวณี ไม่ประเวณีกับคนอื่น มีความซื่อสัตย์ต่อกันและกันหลักประกันสังคม คือ การไม่พูดลอกกลวงคนอื่น มีสัจจะในการพูด ไม่พูดให้คนแตกแยกหลักประกันสุขภาพ คือ ไม่หมกมุ่นในการดื่ม การเสพสิ่งมีเมาเพราะเป็นเหตุแห่งความประมาททุกอย่าง” เมื่อบุคคลรู้จักประโยชน์ของการรักษาศีล ๕ ด้วยย่อมมีผลต่อความสงบสุขของชีวิต ทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่นทำให้ ชุมชน สังคม และประเทศชาติสันติสุขได้ยิ่งขึ้นโดยแนวทางของจังหวัดขอนแก่น ได้ขับเคลื่อนการรักษาศีลให้หมู่บ้านเพื่อประชาชนเป็นสุข

การรักษาศีล ๕ ช่วยให้เกิดสันติสุขแก่สังคม เพราะสังคมต้องอยู่ด้วยกันอย่างสันติ มีความสงบสุข ก็ต้องอาศัยสิ่งยึดเหนี่ยวหรือข้อบังคับร่วมกัน ซึ่งตรงกับผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “การรักษาศีล ๕ เปรียบเทียบกับการรักษากฎหมายอาญาอย่างช่วยทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ไม่เอาเปรียบ ไม่เกิดการแก่งแย่งชิงดีกัน สมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวกัน อยู่กันแบบพี่น้องเครือญาติ” การเสนอแนวทางและการส่งเสริมการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน จากแนวคิดหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จากการศึกษาพบว่า การจะมีสุขและสันติได้จริงหรือไม่ขึ้น ต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจของทุกฝ่าย ทุก

ภาคส่วน ในสังคม ที่จะช่วยกันพัฒนาจิตใจให้ ยึดมั่นต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับให้ยั่งยืน แล้ว สังคมนั้นจะมีผลต่อการสร้างเกาะคุ้มกันให้ สังคมเกิดสันติสุขได้อย่างยั่งยืน แต่ถ้าไม่ ร่วมมือไม่เข้าใจไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ตามหลักของศีล ๕ ทำให้เกิดปัญหา ตามมามากมายแน่นอน เพราะผู้คนในสังคม จะความขัดแย้ง มีการแก่งแย่ง ซึ่งความเป็น ใหญ่ ส่งผลให้ สังคม และประเทศชาติไม่ก้าว ไปข้างหน้าได้เพราะขาดการพัฒนาที่แท้จริง จึงต้องเร่งที่ปลูกฝังให้ประชาชนในชุมชน ได้มี ส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเองก่อน เพราะ ปัจจุบันภายนอกเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ที่ สำคัญขึ้นอยู่กับจิตใจของทุกคน

๕. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวทางในการ เข้าถึงและปฏิบัติตามระดับของการรักษาศีล ส่วนการเสนอแนวทางและการส่งเสริมการ สร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน ได้แก่ ระดับวันจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเองและไม่ใช้ ให้ผู้อื่นฆ่า การทำร้ายกันและกัน จากกลุ่ม ตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๖๕ เพราะการมีกฎระเบียบที่บังคับให้ชุมชน ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทำให้ไม่มีการทำร้าย เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ระดับวันจากการ ลัก การฉ้อการโกง ของผู้อื่นด้วยตนเอง และ ไม่ใช้ให้ผู้อื่นลัก ฉ้อโกง จากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใน ระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๗๐ จากความ เป็นอยู่การใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาความ พอเพียง ทำให้มีการปฏิบัติตามระดับวันส่วน นี้มาก และระดับวันจากการประพฤติดีใน กามเว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่ หวงแหน จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๙๐ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อุ่นจัน บ้าน ผลงานวิจัยพบว่า^๔ เพราะการมีนำ หลักการรักษาศีล และมีผู้นำที่ยึดหลักธรรม ตามคำสอนของพระพุทธศาสนา ที่พอใจในสิ่ง ที่เลือกและสิ่งที่มีอยู่ ระดับวันจากการพูด เท็จ คำไม่เป็นจริง และคำล่อลวง อำพราง ผู้อื่น จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ ๕๕ เพราะเป็นแนวปฏิบัติที่ต้องใช้ ความพยายามในการปฏิบัติตามการเว้นจาก การพูดเท็จ คำไม่เป็นจริง และคำล่อลวง อำ พรางผู้อื่น ระดับวันจากการดื่มสุรา เมรัย เครื่องดองของทำใจให้คลั่งไคล้ต่างๆ ตลอด วัน จาก สิ่งเสพติดให้โทษ จากกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๕๐ ระดับนี้ จัดว่าเป็นการปฏิบัติที่ต้องใช้ความพยายาม อย่างยิ่งในการปฏิบัติ เพราะการดื่มสุรา เมรัย นั้นเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตซึ่ง อาจจะเป็นการยากที่จะทำละเว้นได้ในทันที จากข้อมูลทำให้ทราบถึงการเข้าใจถึงหลักการ ปฏิบัติของศีลแต่ละข้อ ว่าการปฏิบัติตามนั้นมี แนวความคิดที่แตกต่างกัน ในส่วนของระดับ บุคคลเป็นสุขจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับ มากที่สุด ถึงร้อยละ ๖๐ นั้นเพราะบุคคลเป็น ผู้ปฏิบัติระดับแรกเมื่อปฏิบัติได้แล้วเท่าใดก็

^๔ วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน. ศึกษา พฤติกรรมการนาศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้บริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย. ๒๕๔๕ . หน้า ๗๘

ได้ผลเท่านั้น ในระดับครอบครัวเป็นสุข จากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมากที่สุด ถึงร้อยละ ๕๕ ระดับครอบครัวเป็นระดับที่ต้องมาจากระดับต้นคือระดับบุคคลในครอบครัว ระดับความสุขของบุคคลและครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีระดับความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับชุมชนเป็นสุขจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ ๖๐ เมื่อบุคคลครอบครัวปฏิบัติให้เกิดเป็นสุขแล้ว ก็ทำให้ชุมชนเกิดความสันติสุขตามมา เพราะการปฏิบัติและการเข้าใจในหลักของการรักษาศีล ๕ ส่วนระดับสังคมเกิดสันติสุขนั้น จากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ ๖๐ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์วารินทร์ ญาณวิชิโย ที่พบว่า^{๑๐} ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมรักษาศีล ๕ อยู่ในระดับมาก ทำให้ทราบถึงแนวทางที่ประชาชนก็ยึดถือตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้สังคมเกิดสันติสุข เป็นสังคมที่น้อมนำศีลธรรมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและตามสิ่งที่ยึดถือมา และเมื่อประชาชน ชำระการมีพฤติกรรมรักษาศีล ๕ ย่อมนำมาซึ่งสันติสุข เกิดความรัก ความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ ไม่ทะเลาะวิวาท ไม่ติดยาเสพติด ไม่ลุ่มหลงในอบายมุข นำไปสู่การพัฒนาชีวิต ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ของครอบครัว

^{๑๐}พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิชิโย (แช่จิว). พฤติกรรมรักษาศีลเบญจศีล ของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวง อำเภอตอนตุน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ วิทยาลัย. ๒๕๕๓. หน้า ๗๕

ชุมชน สังคมและประเทศชาติได้ เหมือนบางประเทศที่มี ความเยียบสงบ ปลอดภัย เหมาะแก่การไปเที่ยวพักผ่อน เช่น การไปกัมพูชา สนิทหรือไปคนเดียว เช่น การเดินทางไปประเทศสิงคโปร์ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาอย่างยาวนาน เป็นผู้นำทางด้านการค้า เศรษฐกิจ การศึกษาที่สำคัญของเอเชีย และถึงแม้ว่าสิงคโปร์จะเจริญก้าวหน้าไปมากเพียงใด แต่ผู้คนที่ยังจริงจัง น่ารัก เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว มีความปลอดภัยสูง สามารถเที่ยวด้วยตนเองและเที่ยวคนเดียวได้อย่างสะดวกสบาย (IEP, ๒๐๑๖)^{๑๑} ซึ่งหากสังคมไทยทุกระดับนำแนวทางการรักษาศีล ๕ มาปฏิบัติที่แท้จริง ย่อมทำให้ระดับชุมชนและระดับสังคมนั้น อยู่ในระดับมาก เพราะเป็นหน่วยที่มีขนาดใหญ่ทำให้อาจจะส่งผลซ้ำในการทำให้เกิดผลในระดับมากที่สุดได้ จึงเป็นเหตุผลให้ทราบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมองว่าความสุขของบุคคลและครอบครัวทำได้มากกว่าความสุขของชุมชนและสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่า จึงส่งผลต่อระดับของการสร้างสันติสุขในสังคมต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ทำให้พบอีกว่าการรักษาศีล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน ในแนวคิดหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ในจังหวัดขอนแก่น ต้องมีการรณรงค์ให้เกิดการปฏิบัติให้มากขึ้นตาม

^{๑๑} สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ หรือไออีพี (Institute for Economics and Peace :IEP) ประเทศที่สันติสุขที่สุดในโลก ในฐานะข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ <http://travel.kapook.com/๒๑> สิงหาคม ๒๕๕๙.

ระดับ โดยการจัดตั้งและประกาศให้มีหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ต้นแบบขึ้น เพื่อที่จะให้เห็นถึงแนวคิดที่แท้จริงตามนโยบายของผู้ที่ต้องให้เกิดผลอย่างจริงจัง ในการให้ประชาชน บุคคล ครอบครัว หน่วยงาน สังคม ให้เข้าถึงหลักการสร้างสันติสุขด้วยหลักการประพฤติปฏิบัติตามหลักการรักษาศีล ๕ เพราะการรักษาศีล ๕ เปรียบเสมือนหลักประกันชีวิต ๕ อย่างนี้แล้ว ย่อมมีผลต่อความสงบสุขของชีวิต ทรัพย์สินของตนเอง และผู้อื่น แล้วส่งผลทำให้ ชุมชน สังคม และประเทศชาติเกิดสันติสุขได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระชัยณรงค์ วิทิตโต ผลงานวิจัยพบว่า^{๑๒} การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม อันเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินชีวิตถูกที่ ถูกต้องเมื่อพฤติกรรมของบุคคลสามารถ ทำให้สังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติมีสิทธิ เสรีภาพ โดยการรักษาศีล ๕ เป็นหลักพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิตของคนไทย แนวทางในการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน หากประชาชนนำเอาหลักของศีลมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและตาม

ความเหมาะสม จะเกิดผลได้จริง เพราะศีลเท่านั้นที่แก้ปัญหาของสังคมได้ บทบาทของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการ

^{๑๒} พระชัยณรงค์ วิทิตโต (รองมจรูด). การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม .วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย. ๒๕๕๕. (บทคัดย่อ)

ส่งเสริมการสร้างสันติสุขในสังคมไทย ซึ่งศีลเป็นพื้นฐานที่พุทธศาสนิกชนทุกคนรู้และต้องใส่ใจในการปฏิบัติตามศีล ๕

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสร้างหมู่บ้านต้นแบบในจังหวัดขอนแก่นนั้น ทำให้ทราบถึงหมู่บ้านที่สามารถรักษาศีล ๕ ได้คือ บ้านเสียว ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นหมู่บ้านต้นแบบของการรักษาศีล ๕ ทำให้หมู่บ้านเกิดสันติสุขได้ประมาณ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะชุมชนหมู่บ้านเสียวนี้ มีการสร้างข้อบังคับ ร่วมกันขึ้น คือ ธรรมนูญหมู่บ้านโดยผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “การนำหลักศีล ๕ ซ้อมมาปรับประยุกต์ให้เป็นธรรมนูญประกาศใช้ในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชน ในหมู่บ้านได้ปฏิบัติตาม ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ก็มีการลงโทษตามกระบวนการของหมู่บ้านก่อน เช่น มีการตัดการช่วยเหลือต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน เป็นต้น” แล้วตามด้วยกฎหมายของประเทศต่อไปจึงทำให้ประชาชนในหมู่บ้านเสียวปฏิบัติตามกฎหมายของหมู่บ้านได้ ทำให้เกิดความสงบสุขได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบรรจง วังหล้าผลการศึกษาพบว่า^{๑๓} การเปรียบเทียบโทษของการละเมิดศีล ๕ กับการกระทำผิดกฎหมายอาญา พบว่า ศีลห้า กับกฎหมายอาญา มีลักษณะส่วนที่คล้ายคลึงกัน

^{๑๓} บรรจง วังหล้า . การศึกษาเปรียบเทียบโทษของการละเมิดศีลห้ากับการกระทำผิดกฎหมายอาญา .สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย. ๒๕๔๘ หน้า ๑๘๘.

คือ เป็นข้อปฏิบัติที่บุคคลในสังคมไม่ควรละเมิด การใช้กฎหมายอาญา ถ้าผู้ใช้ยึดมั่นในศีล ๕ ก็ย่อมจะทำให้สังคมมีความร่มเย็นเป็นได้สืบไป

เมื่อมองถึงความสำคัญของการรักษาศีลนั้น ควรมองถึงหลักควบคุมการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม เพราะศีลกับกฎหมายนั้น สามารถนำมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ของหมู่บ้าน ชุมชน สังคม และประชาชาติได้ เช่น ต้องมีการรณรงค์และสนับสนุนในการขับเคลื่อน ให้เกิดการปฏิบัติให้มากขึ้นตามระดับของการรักษาศีล ๕ โดยการจัดตั้งและประกาศให้มีหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ต้นแบบเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการสร้างค่านิยมให้คนมองเห็นคุณค่าที่แท้จริงของศีล ย่อมเป็นการป้องกันชีวิตของเรา ไม่ให้ต้องพบกับความทุกข์ ความเดือดร้อน และความเสื่อมเสียอันเนื่องมาจากการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสุข ความดีงาม ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความสงบร่มเย็น และความดีงามแก่ครอบครัว และสังคมหากแต่ละคนในสังคมนั้นรักษาศีล ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ครอบครัวหรือสังคมนั้นย่อมมีความสุขเรียบร้อย ไม่เกิดความวุ่นวาย การรักษาศีลจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ทั้งต่อตนเอง คนอื่น และสังคมตามมาด้วย

การรักษาศีล ๕ เป็นเรื่องที่สืบทอดและปฏิบัติตามบรรพบุรุษมาตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา ทำให้ไม่สามารถเกิดผลที่ดีได้ในการปฏิบัติตามคำสอน จึงอาจทำให้ผู้คนไม่เข้าใจในหลักการยึดถือรักษาศีล ๕ ที่แท้จริงได้ โดยที่ในปัจจุบันก็มีแนวคิดใหม่ คือโครงการ“หมู่บ้านรักษาศีล ๕” ประชาชนเป็นสุขขึ้น แต่ก็ยังมีอุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ

อยู่พอควร เช่น การไม่เข้าใจในหลักการรักษาศีล ๕ ที่แท้จริง โดยมีเรื่องด้านงบประมาณและระยะเวลา ในการส่งเสริมและปลูกฝังก็ยังไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ เพราะต้องใช้เวลาในการปลูกให้เกิดผลได้ดียิ่งขึ้น จึงควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยยึดหลักเบญจศีลเป็นเกณฑ์ ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ และกลุ่มอาชีพ หรือระหว่างกลุ่มคนในสังคมเมืองและในสังคมชนบทหน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือสถาบันการศึกษา คณะสงฆ์ วัดต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้มีการปฏิบัติธรรมและรักษาศีลกันมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะลดปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง และอบายมุขให้ลดน้อยลง ควรส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้ศึกษาในเรื่องของศีลและทราบถึงโทษของการล่วงละเมิดศีล ส่งเสริมให้เยาวชนมีการเข้าค่ายคุณธรรมหรือค่ายพุทธบุตร เอาจริงและเข้มงวดกับการจัดระเบียบสังคม ปร่าบปร่ามอบายมุขทุกรูปแบบ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และ ครอบ ร ม ศีล ธรรม ตั้ง แต่ ระดับ ประถมศึกษา ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสรักษาศีล ไม่ส่งเสริมให้มีการขายสุราในสถานที่ที่เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้บริการ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรมของวัยรุ่น ในสังคมไทย เพื่อเป็นการลดปัญหาและความขัดแย้งในสังคม และลดการเบียดเบียนกันและกัน เกิดสันติสุขต่อไปได้

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบศึกษาแบบผสมผสาน เพราะจะได้ทราบข้อมูลจาก

กลุ่มตัวอย่างในระดับรับนโยบายมาปฏิบัติจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับหน่วยงานและความคิดเห็นจากประชาชนในระดับหลักการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ในการสร้างสันติสุข ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะใช้วิธีศึกษาแบบเชิงคุณภาพ เพื่อเจาะข้อมูลเชิงลึกใช้สัมภาษณ์ให้มากขึ้นในทุกตำบล ทุกอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างประชาชน แบ่งเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ในการรักษาศีล ๕ ให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและดีมากยิ่งขึ้น ในการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมการเข้าถึงและเข้าใจในหลักการรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข เพื่อเสริมสร้างสันติสุขในสังคมไทยเพิ่มขึ้น

๖. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การรักษาศีล ๕ กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทยให้ยั่งยืน กรณีศึกษา การขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ในจังหวัดขอนแก่น ควรมีการรักษาและปฏิบัติตามหลักของศีล ๕ ต่อไป เพราะเป็นที่พึ่งทางกายและใจ มีความยุติธรรมมากขึ้น เป็นผลดีต่อชีวิต และทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและผู้อื่นด้วย ทำให้สังคมมีเมตตาต่อกัน ไม่ทะเลาะ ไม่ขัดแย้ง ไม่เกิดปัญหาในสังคม ทำให้สังคมสงบร่มเย็นเป็นสุขมากขึ้นได้ และเกิดความร่วมมือร่วมใจ สามัคคีกันมากขึ้นทุกภาคส่วน ช่วยกันส่งเสริมให้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุขมากขึ้นส่งผลให้มีข้อดี คือทำให้ ชุมชนหมู่บ้าน และสังคม ในจังหวัดขอนแก่น เกิดความรักความสามัคคี ช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในทุกหน่วยงานทุกภาคส่วน อย่างสันติสุขได้มากขึ้น ในด้านอุปสรรคซึ่งอาจจะ

ขัดขวางการเข้าร่วมโครงการรักษาศีล ๕ ของสมาชิกอาจจะรวมถึงการประกอบกิจกรรมบางอย่างของสมาชิกซึ่งทำให้สมาชิกบางคนอาจจะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ได้ จึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษานี้ คือ ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการศึกษาครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา

๑) ควรจัดทำแผนงานระยะยาวและต่อเนื่องให้ประชาชนสนใจและเข้าถึงหลักการรักษาศีล ๕ ตามแนวทางหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ประชาเป็นสุข ให้เพิ่มมากขึ้นและต้องพัฒนากระบวนการเพิ่มศักยภาพของพระสงฆ์ประชาชน ทุกหน่วยงาน ให้มีการสร้างค่านิยมกับการสร้างสันติสุขด้วยหลักการหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๒) ควรเร่งพัฒนาและปลูกฝังส่งเสริมให้ ประชาชน บุคคล ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน รวมถึงหน่วยงานราชการทุกภาคส่วน และองค์กรต่างๆด้วย ในความการเข้าถึงและเข้าใจหลักการรักษาศีล ๕ ตามการใช้ชีวิตประจำวันให้มีความเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในความมีศีล ๕ เป็นนิจ เพื่อที่จะเพิ่มความมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้นแล้วยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรกำหนดให้มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างพระสงฆ์ทุกระดับ หน่วยงานราชการ องค์กร เอกชน เช่น

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นต้น รวมถึงบริษัทห้างร้านต่างๆให้มีส่วนร่วมในการเข้าใจและเข้าถึงในหลักการรักษาศิล ๕ แล้วกำหนดให้เป็นนโยบายในการติดตามและประเมินผล

แนวทางการรักษาศิล ๕ เพื่อกำกับติดตามให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ที่จะลดปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง และอบายมุขให้ลดน้อยลง เพื่อเป็นการลดปัญหาและความขัดแย้งในสังคม และการเบียดเบียนกัน เพื่อผล ประโยชน์ของส่วนตนหรือของกลุ่มตน (ทุจริตต่อหน้าที่) แล้วเป็นการเสริมสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- แก้วธารา. เทพรักษา...เทวดาคุ้มครอง. กรุงเทพฯ: ปราชัญ สำนักพิมพ์. ๒๕๕๗.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศิล ๕. คู่มือแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมู่บ้านรักษาศิล ๕. กรุงเทพฯ: บริษัท อัทธรรุย ครีเอทีฟ จำกัด. ๒๕๕๘.
- คู่มือการประเมินหมู่บ้านรักษาศิล ๕. ขอนแก่น.: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา . ๒๕๕๗.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด . หน้า ๑๑๐๓. ๒๕๕๖ .
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ , พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. หน้า ๒๔๕ . ๒๕๕๖ .
- พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิชิโย (แซ่จิว). พฤติกรรมการรักษาเบญจศีล ของประชาชนในชุมชนวัด บ้านหลวง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๓.
- พิสิษฐ์ เขาวนเจริญวุฒ .๒๕๕๗. ข้อมูลออนไลน์ ข่าว ๒๗/๖/๒๕๕๗.
- บรรจง วังหล้า . การศึกษาเปรียบเทียบโทษของการละเมิดศีลห้ากับการกระทำผิดกฎหมายอาญา . สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย. หน้า ๑๘๘. ๒๕๕๘ .
- วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน. ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดงพานหิน จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์

ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย. ๒๕๕๕ .

สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ หรือไออีพี (Institute for Economics and Peace :IEP)
ประเทศที่สันติสุขที่สุดในโลก ในฐานข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์
<http://travel.kapook.com/> ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน). ฝึกใจ.
พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ธรรมะ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง .
๒๕๕๗.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. เบญจศีลเบญจธรรม . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหามกุฏราชวิทยาลัย. หน้า ๒. ๒๕๓๘..

